

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Πέμπτος

Συνδρομή ἑτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶναι ἑτησιαί.—Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6.

15 Ἰανουαρίου 1878

ΠΑΝΟΜΟΙΟΤΥΠΟΝ ΤΗΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ
ΠΕΤΡΟΜΠΗ

Π. Μαυρομιχάλης

Ἡ ἀνωτέρω ὑπογραφή τοῦ Πετρόμπη Μαυρομιχάλη ἐλήφθη ἐξ ἀναφορᾶς τῶν πληρεξουσίων Μάνης πρὸς τὴν ἐν Ἀθήναις ἐθνικὴν συνέλευσιν τῆς 3 Σεπτεμβρίου. Ἦν τῇ ἀναφορᾷ ταύτῃ οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς Λακωνίας ἐπικαλούμενοι τὸ ἡρωϊκὸν παρελθὸν τῆς χώρας αὐτῶν, ἧς τὸ ἐλεύθερον ἔθνος «οὐδέποτε ἐμόλυνον ἀνόστιο πόδες», τὰς κατὰ τὸ παρελθὸν ἐν αὐτῇ διενεργηθείσας ἀποπειράς πρὸς ἀποτίναξιν τοῦ τουρκικοῦ ζυγοῦ, ἐπὶ τοῦ βασιλέως Καρόλου (τοῦ δουκὸς τοῦ Νεμοῦρ), τῆς αὐτοκρατείας Αἰκατερίνης καὶ ἐπὶ τοῦ Ναπολέοντος τοῦ Α', καὶ τέλος τῆς γῆς τὸ βήρον καὶ ἄγονον, παρακαλοῦσι τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν νὰ μὴ υποβάλῃ αὐτὴν εἰς φορολογίαν. Ἡ αἴτησις αὐτῆ εἰσηκούσθη, ὡς γνωστὸν, καὶ μέγρι τοῦδε τὰ ὀλίγα προϋόντα τῆς Μάνης μόνον φόρον ἐξαγωγῆς πληρῶνουν. Σ. τ. Δ.

Ο ΑΓΓΛΟΣ ΓΑΙΟΚΤΗΜΩΝ

[Ἐκ τῶν τοῦ F. Holtzendorf].

I

Περὶ τὰ μέσα Αὐγούστου τοῦ ἔτους 1861 προσκληθεὶς παρὰ τοῦ φίλου μου κ. Walter Crofton μετέβην εἰς Δουβλίνον, ἵνα παρευρεθῶ ἐν τινι ἐπιστημονικῇ συνόδῳ. Καταλληλότερα εὐκαιρία ἤτο ἀδύνατον νὰ μοι παρουσιασθῇ, ὅπως ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν πεπειραμένων ἀνδρῶν, μελετήσω τὰ σωφρονιστικά, ἐκπαιδευτικὰ καὶ φιλανθρωπικὰ καταστήματα, ὡς καὶ τὴν ἀγροτικὴν τῆς χώρας κατάστασιν. Διήλθον πρᾶγματι ἐκεῖ ἐν φαιδρότητι καὶ φιλοξενίᾳ ἡμέρας λαμπρὰς μὲν ἀλλὰ λίαν κοπιώδεις, διότι ἤμην ἠναγκασμένος νὰ παρευρίσκωμαι ἐπὶ ὀλόκληρον ἑβδομάδα, τέσσαρας ὥρας καθ' ἑκάστην, εἰς δημοσίας συναθροίσεις, καὶ νὰ λαμβάνω μέρος εἰς συζητήσεις περὶ ἀγγλικῆς νομοθεσίας, περὶ βιομηχανικῶν καὶ ἐκπαιδευτικῶν καταστημάτων, περὶ δημοσίας οἰκονομίας, ὑπὸ τὴν ἰδιότητά ξένου ἀγαπητοῦ, εἰς ἃν ἐδίδετο θέσις διακεκριμένη, καὶ ὅστις ὤφειλεν ἀδιακόπως νὰ ἀποκρίνηται εἰς τὰς περὶ πάσης ἐν γένει τῆς διοργανώσεως τοῦ Πρωσικοῦ κράτους ἀπευθυνόμενας αὐτῷ ἐρωτήσεις. Ἡ ἀδιάκοπος αὕτη ἐργασία, καὶ ἡ ὑπέρμετρος ἐκεῖνη φιλοξενία ἧς οὐδαμῶς ἄλλοθι ἀπολαύει τις, ἀπετέλουν βίον λίαν κοπιώδη, ἕνεκα τοῦ ὁποίου ἤθελεν ἐπαισθητῶς πᾶθῃ ἡ ὑγεία μου, ἐὰν μὴ κατέφευγον εἰς τὰ

ψυχρὰ καὶ διαυγῆ ὕδατα τοῦ παρὰ τὴν Kingston λαμπροῦ κολπίσκου.

Ὁ Ἀντιβασιλεὺς τῆς Ἰρλανδίας Κόμης τοῦ Carlisle, ὁ δήμαρχος τοῦ Δουβλίνου, οἱ ἀνώτεροι πολιτικοὶ ὑπάλληλοι τοῦ κράτους, ὁ λόρδος Hagan, καὶ πλεῖστοι ἄλλοι ἡμιλλῶντο τίς νὰ προσενεχθῇ εὐγενέστερον πρὸς τὰ ξένα μέλη τῆς συνόδου.—Ἐμακάρισα δὲ ἑμαυτὸν ὅτε μετὰ τοσοῦτους κόπους ἠδυνήθην νὰ καταλίπω τόσον ἐκλεκτὴν καὶ φιλόφρονα κοινωνίαν, ἵνα εὖρω ἀνακούφισιν εἰς τὴν ἡμερίαν τῆς Connemara.

Ὁδηγούς εἶχον τὰς ἐξαισίους περιγραφὰς τοῦ Ῥόδεμπεργ, καὶ ἀπῆλυσα ἀπλήστως τῆς ὅτε μὲν προσχαροῦς, ὅτε δὲ μελαγχολικωτάτης καὶ ἄλλοτε μεγαλοπρεπεστάτης φύσεως τῆς Ἰρλανδίας καὶ τῶν παραλίων τῆς. Περαιτῶσας τὴν περιήγησίν μου ἀνεχώρησα εἰς Βρίστολ, προτιθέμενος νὰ ἐπισκεφθῶ τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Gloucester.

Μεταξὺ τῶν ἐν Δουβλίνῳ ξένων, ἔσχον τὴν τύχην νὰ γνωρίσω τὸν ἰδρυτὴν τοῦ Συλλόγου τῶν κοινωνικῶν ἐπιστημῶν κ. Lloyd Baker, καὶ ἐφείλκυσα τὴν συμπάθειάν του, διότι παραδόξως πως αἱ ἰδέαι του συνεφώνουν πρὸς τὰς ὑπ' ἐμοῦ ἐξηγηθείσας περὶ τοῦ συστήματος τῶν σωφρονιστηρίων τῆς Ἰρλανδίας καὶ τῶν περὶ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ποινικοῦ δικαίου θεωριῶν. Παράδοξος τῷ ὄντι συμφωνία ἰδεῶν ἔμαθον δὲ ὅτι ὁ Baker δὲν ἤτο μόνον γνωστὸς μεταξὺ τῶν διαπρεπεστέρων ἀνδρῶν τῆς ἐπαρχίας του, ἀλλ' ὀλοκλήρου τῆς χώρας εἰς ἣν ἀνήκεν. Αὐτὸς ὑπῆρξεν ὁ ἰδρύσας τὸν πρῶτον ἐν τῷ νομῷ αὐτοῦ ἐπανορθωτικὸν οἶκον καὶ ὁ συντελέσας εἰς τὴν περὶ τῶν καθιδρυμάτων τούτων νομοθεσίαν, εἰς αὐτὸν δὲ ὤφειλετο καὶ ἡ ἀδιαφιλονεικητος ἀξία τῆς θελιτώσεως τῶν ὑπὲρ τῶν πτωχῶν νομοθετημάτων. Ἀπὸ πολλοῦ ἔτρεφον ζῶηράν ἐπιθυμίαν νὰ μελετήσω τύπον τινὰ ἀληθοῦς γαιοκτήμονος, ὅστις Τόρρυς ὦν, νὰ συγκεντρώη ἐν ἑαυτῷ τὸ εἰδικὸν ἐκεῖνον μίγμα ἀναμορφωτικοῦ πνεύματος καὶ ἐπιμόνου ἀφοσιώσεως πρὸς τὰ ἀρχαία ἔθιμα. Πρὶν δὲ ἀποχωρισθῶμεν, οὗτος ἔπλεξεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν του πανηγυρικὸν δυνάμενον νὰ κεντήσῃ τὴν περιέργειαν καὶ τῶν πολλῶ ἐμοῦ ἐναντιοτέρων πρὸς τὰς περιηγήσεις.—Ἀφικόμεν εἰς Hardwick Court, τὴν κατοικίαν τοῦ κ. Baker, περὶ λύγων ἀφᾶς, ὥστε μολίς ἠδυνήθην νὰ διακρίνω τὰ περικυκλουόμενα

τὸν πλουσιώτατον οἶκον ὅταν ὅμως αἱ πρώται τοῦ ἡλίου ἀκτίνες εἰσεχώρησαν ἐντὸς τοῦ δωματίου μου, ἐξεπλάγην ἐπὶ τῇ καλλονῇ, διὰ τῆς ὁποίας ἡ φύσις ἐπροίκισε τὸ μέρος τοῦτο τῆς ἐπαρχίας τοῦ Gloucester. Ποικιλανθείς καὶ ὠραῖοι λειμῶνες, ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων ὑφθύνται ὑπερήφανοι πετέλαι, καὶ ὑπερμεγέθεις φηγοὶ, ἐφ' ὧν ἀναπαύεται ἡδέως ὁ πλανώμενος ὄφθαλμὸς, κυκλοῦνται ὑπὸ τῶν περίξ λόφων, οὗς λαμπρότατος ἥλιος καθίστησιν ἐξαίσίως κυανόχρους. Μετὰ τὰς πρώτας δεξιώσεις ὁ κ. Baker ἔσπευσε νὰ με ὀδηγήσῃ εἰς τὸ καπνιστήριον, διότι κατ' αὐτὸν τρία ἦσαν τὰ ἐθνικὰ χαρακτηριστικά παντὸς Γερμανοῦ, τὸ καπνίζειν, τὸ ἄδειν καὶ τὸ ἐξααρνεῖσθαι τὴν Κυριακὴν. Ἀμέσως μετὰ τὸ πρόγευμα ἤθελε νὰ ἐπισκεφθῶμεν τὸ σωφρονιστήριον τῆς ἐπαρχίας, ἀλλ' ἐγὼ ἐπεθύμουν νὰ γνωρίσω τὴν οἰκιακὴν διοίκησιν καὶ τὰ οἰκογενειακὰ ἔθιμα. Πρὸς τοῦτο δὲ παρεκάλεσα τὴν οἰκοδέσποιαν, αἰτιολογῶν συγχρόνως τὴν ἀπειρίαν μου περὶ τῶν ἐν ταῖς ἐξοχικαῖς ἐπαύλεσι τῆς Ἀγγλίας ἐπικρατούντων παρ' Ἀγγλοῖς ἐθίμων, νὰ μοὶ γνωστοποιήσῃ πρὸ πάντων τὰ τε ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτῆς καθήκοντά μου καὶ τὰ δικαιώματά μου. Ἐν ᾧ δὲ περιερχόμεθα τὸν κήπον ἡ οἰκοδέσποινα μοὶ παρέσχε μετὰ ζωηρότητος συνάμα καὶ ἀρελείας ὡς ἐξῆς τὴν ζητηθεῖσαν ἐξήγησιν·

«Ἀναμφιβόλως ἐπιθυμεῖτε μίαν τοιαύτην περιγραφὴν, ὅπως εὐκολώτερον κρίνητε περὶ τῆς ἐπὶ τῶν κοινῶν δραστηριότητος τοῦ συζύγου μου. Θὰ ἀνεγνώσατε ἴσως πολλὰς μυθιστορίας καὶ διηγήματα, ἀλλ' ἐν τούτοις δὲν γίνεται λόγος περὶ τοῦ καθημερινοῦ βίου, ὡς γενικῶς γνωστοῦ παρ' Ἀγγλοῖς. Τὸ κατ' ἐμὲ θέλω περιγράψῃ τὸν βίον τοῦτον λαμβάνουσα ὡς ὑπόδειγμα τὰς οἰκογενείας, ὧν ἡ περιουσία δὲν εἶναι κατὰ πολὺ ἀνωτέρα τῆς ἡμετέρας. Παρὰ πάσαις ταῖς οἰκογενεαῖς ταύταις πρωτίστη τοῦ οἰκοδεσπότητος ἐργασία εἶναι ἡ ἐφημερίς, ἣν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀναγινώσκει πρὸ τῆς ἐνάτης ὥρας, ὅποτε ὁ κώδων προσκαλεῖ πάντας εἰς πρόγευμα. Ἐκεῖ ὀφείλουσι νὰ συνέλθωσιν ἐκτὸς τῆς οἰκογενείας καὶ οἱ ὑπηρετῆται, ὡς ἐπίσης καὶ ὅσοι τῶν ξένων εὐαρεστοῦνται, ὅπως παραστῶσιν εἰς τὴν πρωινήν προσευχὴν, ἣτις συνήθως διαρκεῖ ἐπὶ τέταρτον ὥρας.»

Τὸ οἱ εὐαρεστοῦμενοι τῶν ξένων ἀναμφιβόλως ἀπέβλεπεν ἐμὲ, διότι πρὸ ὀλίγων ὥρων εἶχον πράγματι παραστῆ εἰς τὴν τελετὴν ἐκείνην, μετὰ μεγίστης προσοχῆς, μολονότι ὀλίγον ἐκπεπληγμένος. Εἶχον ἰδῆ πάντας καθημένους περὶ τὴν ἤδη παρατεθειμένην τράπεζαν, τοῦ οἰκοδεσπότητος δὲ νεύσαντος ἐγονυπέτησαν, καὶ κλίναντες τὰς κεφαλὰς, καὶ καλύψαντες διὰ τῶν χειρῶν καὶ τοῦ μανδηλίου τὸ πρόσωπον ἀπήντησαν κατὰ τὸ εἰθὸς εἰς τὴν ὑπ' ἐκείνου

ἀναγινωσκομένην δέσπιν. «Ἐὰν διαμείνητε μακρότερον παρ' ἡμῖν, ἐξηκολούθησεν ἡ οἰκοδέσποινα, θέλετε ἴδῃ ὅτι τὸ ἀγγλικὸν πρόγευμα εἶναι ἤττον ἀπλοῦν τοῦ συνήθως παρατιθεμένου ἐν τοῖς ξενοδοχείοις τῆς ἡπείρου. Παρ' ἡμῖν συνίσταται πάντοτε ἐκ καφέ, τῆου ψυχροῦ καὶ θερμοῦ κρέατος, λευκοῦ καὶ μέλανος ἄρτου, μέλιτος, γλυκύσματος ἐκ πορτοκαλλίων, ὧν ἐνίοτε τηγανισῶν, σπανίως ἐξ ἰχθύων, ἀλλὰ πάντοτε ἐκ βραστοῦ χοιρομηρίου ἑκαστος, χωρὶς νὰ ὑπόκειται εἰς κανένα τύπον, δύναται νὰ λάβῃ καὶ νὰ ἐκλέξῃ ὅ,τι μᾶλλον ἐπιθυμεῖ. Μετὰ τὸ πρόγευμα οἱ ξένοι χωρίζονται ἵνα ἀσχοληθῶσιν ἢ διασκεδάσωσι, κατὰ τὸ δοκοῦν. Ὁ οἰκοδεσπότης ἀποσύρεται εἰς τὸ δωματίον του, ὅπως δώσῃ διαταγὰς εἰς τὸν ἐπιστάτην τῆς οἰκίας· ἐκεῖ ὑποδέχεται τοὺς γείτονας, τοὺς ἀγροτικούς οἰκονόμους, τοὺς ἐργάτας καὶ τοὺς ἐνοικιαστὰς τῶν κτημάτων. Ἀμέσως μετὰ ταῦτα ἐπισκέπτεται τὸν σταῦλον, ἐκεῖθεν δὲ μεταβαίνει εἰς τὸ γραφεῖόν του. Οὕτω διέρχεται ἡ πρωΐα, ἕως οὗ ἡ ἤχη ὁ κώδων ὁ καλῶν εἰς πρόγευμα, συνήθως παρατιθέμενον περὶ τὴν ἑνδεκάτην καὶ ἡμίσειαν. Τὸ πρόγευμα τοῦτο θεβαίως δὲν φθείρεται ἐὰν ὑμεῖς βραδύνητε, ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ τιμωρία ὑμῶν ἔσται ὅτι τὸ κρέας ἀντὶ θερμοῦ παρατεθήσεται ὑμῖν ψυχρόν· σημειωτέον ὅτι ἡ τιμωρία αὕτη εἶναι κανονικωτάτη πρὸς τὸ κανονικὸν τῆς ὑπηρεσίας.» Ἐρωτήσαντος ἐμοῦ πῶς ἡ οἰκοδέσποινα συνείθιζε νὰ διανύῃ τὸν μεταξὺ τοῦ πρωῖνοῦ καὶ τοῦ μεσημβρινοῦ προγεύματος χρόνον, ἡ Κυρία μοὶ ἀπεκρίθη· «Περὶ τὴν δεκάτην, τουτέστι ἀμέσως μετὰ τὸ πρωῖνὸν πρόγευμα, ἡ οἰκοδέσποινα ἀπέρχεται τῆς αἰθούσης ἵνα διατάξῃ τὰ τοῦ γεύματος, συμβιβάσῃ τὰς καθ' ἑκάστην ἐγειρομένας μεταξὺ τῶν ὑπηρετῶν ἔριδας, καὶ σκεφθῇ περὶ τῶν τῆς ὑποδοχῆς τῶν ξένων, οἵτινες προσέρχονται πάντοτε κατὰ τὸν φθινόπωρον καὶ τὸν χειμῶνα. Ἀκολουθῶς ἀκροᾶται τὰς πτωχὰς γυναῖκας τῆς συνοικίας, ὅσαι ἔχουσι παράπανα, ἀναφορὰς, αἰτήσεις κτλ., χορηγεῖ δὲ αὐταῖς τὰ ἀναγκαῖα μέσα πρὸς θεραπείαν ἐαυτῶν τε καὶ τῶν ἀσθενῶν βρεφῶν των. Εἰδικὴ ἡμῶν φροντίς εἶναι ἡ ἀνατροφή τῶν τέκνων. Ἐγὼ μὴ ἔχουσα ἡ ἄρρενα τέκνα, ἅτινα ἐκπαιδεύονται ἐκτὸς τῆς οἰκίας ἐν Eton, ἔχω πολλῶ ἤττονα καθήκοντα τῶν λοιπῶν κυριῶν. Δύναμαι ἐν πλήρει ἀνέσει νὰ ἐτοιμάσω τὴν ἀλληλογραφίαν μου, ἢ νὰ συνδιαλέγωμαι ἐν ταῖς αἰθούσαις μετὰ τῶν κυριῶν, ἃς προσκαλῶ ὅπως συσκεφθῶμεν ἐὰν μετὰ μεσημβρίαν θὰ μεταβῶμεν εἰς περιάτων ἐφ' ἀμάξης, ἐὰν ἐπιπποῖ, ἢ πεζοί. Δὲν γινώσκω ἐὰν τὸ συντηρεῖν οἶκον εἶναι τώρα εὐκολώτερον ἢ ἄλλοτε· τότε κατεσκευάζοντο πολλῶ πλείονα ἐν τῷ οἴκῳ ὁ σάπων, τὰ κηρία καὶ πολλὰ ἄλλα τῶν ἐπιτηδεῶν. Ἐτι καὶ νῦν ἐν πολλαῖς οἰκίαις συνειθίζουσι νὰ κατασκευάζωσι τὸν ζῆθον, τὸν μαλίτην, καὶ νὰ

πλύνωσι τὰ ἱμάτια. Καὶ ἡμεῖς δὲ ἀκολουθοῦμεν τὴν ἀρχαίαν ταύτην συνήθειαν, μολονότι πολλὰ οἰκογένεια εὐρίσκουσιν ὠφελιμώτερον νὰ προμηθεύωνται τὸν ζυθὸν των ἐξ Alsop ἢ Bass. Μετὰ τὸ δεύτερον πρόγευμα ὀφείλετε νὰ διαθέσητε τὰ καθ' ὑμᾶς, εἴτε ἐξερχόμενος εἰς περιπατον μετὰ Κυριῶν ἔφιππος, ἢ ἐφ' ἀμάξης, εἴτε ἐξασκούμενος εἰς τὴν σκοποβολὴν πιστεύω ὅμως ὅτι πολλὸ ὀλίγος καιρὸς θὰ ἐναπολειφθῇ ὑμῖν ἐλεύθερος, ἐὰν ἐπιθυμήτε νὰ συνοδεύσητε τὸν σύζυγόν μου εἰς τὰς περὶ τῶν ὑποθέσεων του ἐκδρομάς του, φοβοῦμαι δὲ ὅτι θέλετε ἴδῃ πλείονας ἀλιτηρίους, κλέπτας καὶ ἐπαίτας ἢ ὄσους σεῖς τε καὶ ἡμεῖς ἐπιθυμοῦμεν! Περὶ τὴν πέμπτην ὥραν τῆς ἐσπέρας λήγει ἡ ἄδειά σας, διότι τότε ἀκριβῶς ἀναμένομεν ὑμᾶς ἵνα πῖωμεν τὸ τέιον, τοῦθ' ὕπερ συνήθως λαμβάνει χώραν ἐν τῇ αἰθούσῃ. Τὸ τῆς πέμπτης ὥρας τέιον, ὡς συνήθως λέγεται ἐνταῦθα, εἶναι λίαν πρόσφατος, ἀλλὰ γενικῶς παραδεδεγμένη καινοτομία. Δὲν εἶναι γεῦμα συνίσταται μόνον ἐκ τέιου συνοδευομένου μὲ δίπυρόν τι, ἢ μὲ μικρὸν τεμάχιον ἄρτου ἠλειμμένου διὰ βουτύρου. Τὸ θέρος πίνομεν τὸ τέιον ἐν τῷ κήπῳ. Κατ' ἀπόφασιν τῶν περίξ οἰκουσῶν Κυριῶν ἡ ὥρα αὕτη ὠρίσθη εἰς ἐπισκέψεις, πολλάκις δ' ἀποτελεῖται πολυἀριθμὸς συναναστροφῆ. Κατὰ τὸν χειμῶνα μετὰ τὸ τέιον οἱ ξένοι ἀποσύρονται εἰς τὰ δωμάτια των ἵνα γράψωσιν, ἀναγνώσωσιν, ἢ ἀναπαυθῶσιν ἐὰν ἦσαν εἰς τὸ κυνήγιον. Συνέρχονται δὲ ἐκ νέου εἰς τὸ γεῦμα ὕπερ παρατίθεται περὶ τὴν ἐβδόμην καὶ ἡμίσειαν, ἢ τὴν ὀγδόην ἐσπερινήν. Ἐν ᾧ ἐν τῇ ἡπείρῳ γενικῶς πιστεύεται ὅτι τὸν χειμῶνα διέρχεται τις ἀνετώτερον ἐν ταῖς πόλεσι, παρ' ἡμῖν ἐπικρατεῖ ἡ ἰδέα ὅτι οὗτος διέρχεται εὐαρσσότερον ἐν τῇ ἐξοχῇ, ἐφ' ἧ καὶ λαμβάνομεν πᾶσαν πρόνοιαν, ὅπως ἔχωμεν πάντοτε ξένους εὐθύμους, οἵτινες νὰ εὐχαρισθῶνται μετὰ τὸ γεῦμα, νὰ διέρχωνται μεθ' ἡμῶν τὴν ἐσπέραν παίζοντες whist, ἢ ἄλλο τι. Περὶ τὰς ἑνδεκα, αἱ Κυρίαι ἀποσύρονται, καὶ οἱ Κύριοι συμπληροῦσι τὴν ἡμέραν ἐν τῷ καπνιστηρίῳ. Καπνίζουσι καὶ ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ σφαιριστηρίου, ἐὰν τὸ καπνιστήριον δὲν εἶναι πλησίον τῶν αἰθουσῶν τῆς ὑποδοχῆς. Πολλάκις ἴσως θὰ παρατηρήσατε μετὰ θαυμασμοῦ, ὅτι αἱ Ἀγγλίδες αἰσθάνονται ἀκατάβλητόν τινα ἀποστροφὴν πρὸς τὸν καπνόν. Λόγος περὶ χορῶν καὶ τοιούτων διασκεδάσεων, αἵτινες ἀπασχολοῦσιν ὑμᾶς καθ' ἅπαντα τὸν χειμῶνα, παρ' ἡμῖν δὲν γίνεται. Ὑπὲρ τῆς νεολαίας τῆς ἀγαπῶσης τὸν χορὸν προβλέπει ἡ ἡμετέρα ἐπαρχία. Ἀδύνατον εἶναι νὰ φαντασθῆτε, ὑπέλαβε μετὰ βραχεῖαν διακοπὴν, τὴν ὠραιότητα χειμερινῆς πρωίας προκειμένου κυνηγίου. Μεθ' ὀπίσης χαρᾶς οἱ πάντες συνέρχονται. Ποσάκις παρέστη μετὰ τοῦ συζύγου μου. Εἶναι μὲν ἀληθές ὅτι πολλοὶ ἠθικολόγοι μέμφονται τῶν καθ' ἡμᾶς Κυ-

ριῶν, ὅσαι διάγουσι βίον μᾶλλον ἐλεύθερον τοῦ ἐπικρατοῦντος τῶν ἀρχαιοτέρων ἐποχῶν, δυνατὸν δὲ ἡ ἰδέα αὕτη νὰ εἶναι ὀρθή· κατ' ἐμὴν ὁμῶς κρίσιν τὸ τοιοῦτον σύστημα φέρει ἐν ἑαυτῷ πολλὰ τὰ καλὰ. Καὶ ὑπάρχουσι μὲν Κυρίαι, αἵτινες ἀγαπῶσιν ὑπερβαλλόντως τὴν ἰππασίαν, ἢ τοὺς μακροὺς περιπάτους, ἢ τὴν ἀλιεσίαν, ἀλλ' εἶναι οὐχ ἥττον ἀναμφισβήτητον ὅτι αἱ Κυρίαι αὗται ὠφελουσί περισσότερον τὴν κοινωνίαν ἐκείνων αἵτινες οἰκουροῦσιν αἰωνίως μὴ συμμετέχουσαι ποσῶς τῶν διασκεδάσεων τῶν συζύγων ἢ ἀδελφῶν των. Αἱ τελευταῖαι μετὰ δυσκολίας φέρουσι τὰς κρίσιμους ἐκείνας στιγμάς, ὧν βρίθει ὁ ἀνθρώπινος βίος.»

Ἀπὸ ἀπλᾶς πληροφορίας περὶ τῶν ἀγγλικῶν ἠθῶν, κατηντήσαμεν εἰς ζῶηροτάτην ἀπολογία τῷ ἐν τῇ ἐξοχῇ βίου τῶν Ἀγγλων. Ἄλλ' ἐμὲ κατεῖχε καὶ ἄλλη τις ἰδέα. Μὲ ἠπείλει μετὰ δύο ἡμέρας ἡ Ἀγγλικὴ Κυριακὴ, ἔλεγον δὲ πρὸς τὴν λαλοῦσάν μοι Κυρίαν, ὅτι ὅσον καὶ ἂν προστίμων ὄλων τῶν μὴ Γερμανικῶν χωρῶν τὴν Ἰταλίαν καὶ Ἀγγλίαν, οὐδέποτε ὅμως ἠδυνήθην νὰ ἐξοικειωθῶ μὲ τὸν ἀγγλικὸν τρόπον τοῦ τηρεῖν τὴν Κυριακὴν, ἀλλ' ὅτι οὐχ ἥττον ἐπιθέμην ὑπὸ τὰς διαταγὰς αὐτῆς, ὑποσχόμενος τυφλὴν ὑπακοὴν ἐπὶ ἑκταῆμερον.

Ἡ Κυρία μοι ἀπεκρίθη· «Καθ' ὅσον ἀποβλέπει τὴν ἰερότητα τῆς Κυριακῆς, ἕκαστος ἄς πράξῃ κατὰ συνείδησιν. Ἡμεῖς ἐπιβάλλομεν μίαν ἡμέραν ἀναπαύσεως. Ἡ ἀναπαυτικὴ δὲ αὕτη ἡμέρα συσφίγγει τὸν μεταξὺ Κυρίου καὶ ὑπηρετῶν δεσμόν. Ὁ Κύριος ὅστις δὲν ἀγαπᾷ νὰ ἀναπαυθῇ τὴν Κυριακὴν, δὲν ἐπιτρέπει οὐδὲ εἰς τοὺς ὑπηρετάς ν' ἀναπαυθῶσιν. Ἡ περιφρόνησις τῆς Κυριακῆς διαιρεῖ τὸν κόσμον εἰς εὐχαριστημένους καὶ δυσηρεστημένους. Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ εὐτυχεῖ ὑπηρετῆς τις, ὅταν, ἀφ' οὗ ἐργασθῇ ἐπὶ ἑξ ἡμέρας ἵνα θεραπεύσῃ τὰς ἀνάγκας μας, ἀναγκάζεται κατὰ τὴν ἐβδόμην, ἥτις ὠφελε νὰ εἶναι ἡμέρα ἀναπαύσεως, νὰ ἐργασθῇ διπλασίως ἵνα κολακεύσῃ τὰς ἡμετέρας ὀρέξεις; Τὴν Κυριακὴν πηγαίνομεν δις εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἀπαιτοῦμεν δὲ τὸ αὐτὸ καὶ παρὰ τῶν ὑπηρετῶν μας. Πορευόμεθα δὲ εἰς τὴν οὐ μικρὸν ἀπέχουσαν ἐκκλησίαν πεζῇ, διότι ἐὰν μετεβαίνομεν ἐφ' ἀμάξης, πῶς θὰ ἀνεπαύετο ὁ ἀμαξήλατης; ἐὰν ἐδίδομεν κατὰ Κυριακὴν μεγάλα γεύματα, ποῦ ἀνάπαυσις διὰ τὸν μάγειρον; Ὅταν ἡ ἐκκλησία ἀπέχει πολὺ, ὁ γαιοκτήμων ἔχει συνήθως εἰδός τι λεωφορείου, δι' οὗ μεταφέρονται εἰς αὐτὴν πολλοὶ, ἀντὶ ἐλαχίστου κόπου. Ὅπου ὑπάρχουσι πολλοὶ ξένοι κατὰ Κυριακὴν, ἀπαραίτητος καὶ τὸ καλὸν γεῦμα. Οὐδέποτε ὅμως θὰ εὔρητε μακροὺς καταλόγους φαγητῶν. Ἐν roastbeef καὶ ἐν plumpudding, ἰδοὺ τὸ ἐθνικὸν καὶ κοινὸν

γεῦμα τῆς Κυριακῆς ἐν Ἀγγλίᾳ. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές ὅτι ἐν Λονδίῳ τὸ κατὰ τὴν ἀπέναντι ἡπειρον ἐπικρατοῦν σύστημα ὁσημέραι ἐπεκτείνεται, πλὴν ἡμεῖς δὲν θέλομεν παραδεχθῆ αὐτὸ, τοῦναντίον μάλιστα ὀφείλομεν νὰ τὸ ἀποφεύγωμεν.»

Ἐπειδὴ ὁ λόγος περὶ Λονδίνου, ἠρώτησα κατὰ ποίαν ἐποχὴν τοῦ ἔτους συνήθως μετέβαινον ἐκεῖσε.—Ὀλίγον μετὰ τὸ Πάσχα, μοὶ ἀπεκρίθη.

Ὅσοι τῶν γαιοκτημόνων εἰσὶ βουλευταὶ, ἐξηκολούθησαν, ὑποχρεοῦνται νὰ μένωσι συνήθως ἀπὸ Φεβρουαρίου μέχρις Αὐγούστου· πρὸ τοῦ Πάσχα ὅμως οὐδέποτε γαιοκτημῶν θέλει ἐνοικίασθαι οἶκον πρὸς χρῆσιν τῆς οἰκογενείας του. Καὶ βουλευτὴς δὲ ἂν μὴ εἶναι ὁ γαιοκτήμων, προσπαθεῖ πάντοτε νὰ διέλθῃ τὰς ἐξ ἑβδομάδας μετὰ τὸ Πάσχα ἐν Λονδίῳ. Ἄλλως τε καὶ πολιτικὰς ἂν δὲν ἔχῃ ὑποθέσεις, αἱ θυγατέρες αὐτοῦ δὲν τῷ ἐπιτρέπουνσι περαιτέρω διαμονὴν ἐν τῇ ἐξοχῇ. Διότι ἂν μὲν εἰσὶ πολλὴ μικραὶ, ἔχουσιν ἀνάγκην τῶν καλητέρων διδασκάλων ἰχνογραφίας καὶ μουσικῆς, ἂν μεγάλαι, δέον νὰ τὰς εἰσαγάγῃ εἰς τὰς συναναστροφάς. Ὅταν δὲ μετὰ διαμονὴν ἑβδομάδων τινῶν ἐν Λονδίῳ ἐπιστρέφωμεν εἰς τὰς ἐξοχὰς μας, εὐρίσκομεν τὰ πάντα ἀντισμένα. Ἐκτοτε δὲ ἄρχεται ἡ ἐποχὴ τῶν ἐν τοῖς κήποις ἑορτῶν, αἵτινες διαρκοῦσιν ἀπὸ τῆς τετάρτης μέχρι τῆς ἑβδόμης μ. μ. ὥρας. Αἱ ἑορταὶ αὐταὶ εἰσὶ λίαν εὐάρεστοι, ἄτε ἀπηλλαγμέναι πάσης ἐθιμοταξίας. Ἡ νεολαία διασκεδάζει παίζουσα τὰ τοῦ συρμοῦ παιγνίδια. Τὰ συνήθως ἐν χρήσει ἀναψυκτικὰ εἰσὶ τὰ παγωτὰ, αἱ νωπαὶ ἢ ζαχαρωταὶ ὀπώραι, ὁ καφὸς, τὸ τέιον, ὁ οἶνος καὶ τὰ δίπυρα. Κατὰ τὸ φθινόπωρον ὁ πλούσιος κτηματίας, ὁ εὐπορος εὐγενὴς, ἀποκαμῶν ἐκ τῆς πολιτικῆς τύρβης, μεταβαίνει εἰς τὰ ἔλη τῆς Σκωτίας πρὸς ἄγραν ἐλάφων, ἀγρίων περιστερῶν, ἢ πρὸς ἀλιεῖαν. Καὶ τὰ μέσα δὲ ἂν δὲν τῷ ἐπιτρέπωσι τὴν δαπανηρὰν διασκέδασιν τῆς ἐνοικίασεως ἐλώδους ἀγροῦ, οὐχ ἤττον ἀπέρχεται εἰς τὴν Σκωτίαν οἰκογενειακῶς, ὅπως διέλθῃ τὸν Αὐγούστον μῆνα. Ἐπάρχει τι τὸ γοητεῖον ἅμα καὶ ζωογονοῦν ἐν τῇ ἀτμοσφαιρᾷ τῶν λόφων ἐκείνων. Τὸ κατ' ἐμὲ εὐτυχῇ λογίζομαι ἐμαυτὴν ὁσάκις ἐτοιμάζομαι νὰ συνοδεύσω τὸν σύζυγόν μου εἰς Σκωτίαν.

Ἐν τούτοις εἶχομεν φθάσῃ εἰς τὸν θυρῶνα τῆς Hardwick Court, ὅτε ὁ κώδων προσεκάλει εἰς πρόγευμα.

II

Μετὰ τὸ δεύτερον πρόγευμα, ὁ συνήθως μηδέποτε καπνίζων διαρκούσης τῆς ἡμέρας οἰκοδεσπότης ὠδήγησέ με εἰς τὸ μακρὰν κείμενον καπνιστήριόν του. Μοὶ ἐφαίνετο, ὅτι καὶ αὐταὶ τῶν κλειθρῶν αἱ ὀπαὶ ἦσαν πεφραγμέναι, ὅπως μὴ ἐκεῖθεν ἐξερχόμενος ὁ καπνὸς ἐρεθίσῃ τὸ

νευρικὸν σύστημα τῶν Κυριῶν. Ἐκεῖνος ἐν τοῦτοις λαβῶν σημειωματάριον, συνέταξε τὸ πρόγραμμα τῶν ἐργασιῶν τῆς ἑβδομάδος, ὅπως ἦ ἔτοιμος ν' ἀποποιηθῇ πᾶσαν γεννησομένην αὐτῷ πρόσκλησιν.

Κατὰ τὸ πρόγραμμα τοῦτο, ἡ 18 Σεπτεμβρίου προῦρισται εἰς συνέλευσιν τῶν ἐφόρων τῶν ἐργασιῶν. Αὕτη, ὁσάκις ὁ οἰκοδεσπότης δὲν ἐταξίδευεν, ἀπασχολεῖ αὐτὸν ὀλόκληρον ἡμέραν ἐκάστης ἑβδομάδος, τὸν ὑπεχρέου δὲ καὶ νὰ ἐπιταχύνῃ τὸ πρόγευμά του. Ἡ 20 Σεπτεμβρίου Δικαστήριον, ὅπερ ἤδη ὀλίγας παρέχει τὰς ἀσχολίας. Ἀμέσως μετὰ ταῦτα Τριμηνιαία σύνοδος τῶν Εἰρηνοδικῶν. Κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν ἀντικειμένα ἀφορῶντα εἰς τὴν Ἀστυνομίαν, εἰς τὴν κατασκευὴν νέας γεφύρας, καὶ εἰς τὴν ἐπισκευὴν τῶν ὁδῶν καὶ ὀχετῶν. Τὴν ἐπιούσαν ἐκδίκασις τῶν ἐγκληματικῶν πράξεων, αἵτινες τὴν ἑβδομάδα ταύτην δὲν εἶναι ἢ κλοπαί. Ἡ 22 Σεπτεμβρίου ἐπίσκεψις εἰς τὰς φυλακὰς καὶ εἰς τὸ Φρενοκομεῖον. Ἡ 23, συνεδρίασις περὶ τῶν ληπτέων μέτρων περὶ καθαρισμοῦ ποταμοῦ. Ἡ 28 Σεπτεμβρίου Κακουργοδικεῖα, ἐγκλήματα σπουδαίετα.

— Βλέπετε, μοὶ εἶπεν ὁ κ. Baker, ὅτι ἡ ἔργασί μου εἶναι μικρά.

— Μικρὰ, ἀνέκραξεν; Καὶ μικρὸν πρᾶγμα νομίζετε τὸ θυσιάζειν δωρεὰν τρεῖς ὄλας ἡμέρας καθ' ἑβδομάδα ὑπὲρ κοινωφελῶν ἔργων;

— Τῷ ὄντι μικρὸν, ἀπεκρίθη μοὶ ὁ κ. Baker, ἐν συγκρίσει πρὸς ἄλλους, καὶ ἔδειξέ μοι τὸ σημειωματάριον φίλου του, ἔνθα πρᾶγματι τρεῖς ἡμέραι ἐκάστης ἑβδομάδος ὠρίζοντο ὑπὲρ κοινωφελῶν ἔργων καὶ λίαν ἐκτεταμένης ἀλληλογραφίας ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου.

Ἀπεφασίσθη νὰ ἐπισκεφθῶμεν κατὰ πρώτον τὸ ἐπανορθωτικὸν κατάστημα τῶν νεανιῶν, ὅπερ ἀπέιχε μίλιον τῆς Hardwick Court. Εὐρομεν τὸν διευθυντὴν ἐν μέσῳ νεανιῶν δώδεκα μέχρι δεκατεσσάρων ἐτῶν, οἵτινες ἅμα εἶδον ἡμᾶς κατέθηκαν τὰ ἐργαλεῖά των. Ἀνέσκαπτον τμήμα ἀγροῦ. Ὁ κ. Baker, χαιρετίσας αὐτοὺς, ἔνευσε διὰ τοῦ δακτύλου, καὶ διητύνη δίκην Πρωτοψάλτου ἄσμα, ὅπερ οἱ πάντες ἐν φαιδρότητι συνέψαλλον. Ἐκεῖθεν μετέβημεν εἰς τὴν τάξιν, ἔνθα ἐξετάσαντες τοὺς μαθητὰς ἐν ταῖς προκαταρκτικαῖς σπουδαῖς, ἔσχομεν ἀφορμὴν νὰ θαυμάσωμεν τὰς εὐστόχους αὐτῶν ἀποκρίσεις. Μετὰ μίαν ὥραν ἡ κηπουρικὴ ἔργασία, διακοπιεῖα ἐκ τῆς ἡμετέρας ἀφίξεως, ἐπανελήθη. Ὁ διευθυντὴς συνέστησεν εἰς τοὺς παῖδας ν' ἀναδειξοῦσιν ἑαυτοὺς ἄξιους τῆς τιμῆς, ἣν περιεποιεῖ αὐτοῖς ἡ ἐπίσκεψις ξένων. Ἀνεχωρήσαμεν ἐν μέσῳ ἐνθουσιῶδους ζητωκραυγῆς.

Οἱ πλεῖστοι τῶν ξένων τῶν ἐπισκεπτομένων τὸ ἐπανορθωτικὸν τοῦτο κατάστημα, θέλουσιν ἴσως ἐπικρίνῃ τὸ εὐάριθμον τῶν μονήρων οἰκί-

σκων, τούτο μόνον τὸ σύστημα θεωροῦντες τελεσφόρον· πλὴν ἀλλ' ὅμως οἱ τὸν ἐπανορθωτικὸν οἶκον τῆς Hardwick Court ἰδρύσαντες υπέλαβον τούτο περιττόν, καθ' ὅσον ἀδιακόπως συζῶντες μετὰ νεαρῶν ἐγκληματιῶν, εὐκόλως ἠδύνατο ν' ἀνεύρωσι τοὺς μοχθηροὺς, καὶ δὴ ν' ἀφιερῶσιν πᾶσαν αὐτῶν τὴν μερίμναν ὑπὲρ τούτων, ὅπως μεταβάλωσιν αὐτοὺς εἰς στηρίγματα τοῦ καταστήματος, καὶ τούτο χωρὶς οὔτε κἂν αὐτοὶ οὗτοι νὰ ἐνοήσωσι τὴν εἰς τὰς κλίσεις αὐτῶν ἐπελθοῦσιν μεταβολήν.

Ὁ κ. Baker εἶχε δηλώσῃ ἐν Δουβλίῳ ὅτι τὸ μονήρες σύστημα μερίστην συνεπάγεται ὠφέλειαν, ὡσάντις ἐφαρμόζεται ἅμα τῇ καθίρξει.

Παρατεινόμενος ὁ τοιοῦτος περιορισμὸς ἠδύνατο ν' ἀποβῇ ἢ ἀείποτε χείρων προετοιμασία εἰς τὴν δεινὴν πάλιν πρὸς τὸν πραγματικὸν βίον. Ἡ ἐπίσκεψις αὕτη ἐν Hardwick Court ἐφάνη μοι λίαν ὠφέλιμος. Ὅπου δὴποτε ἐπεσκέφθη παραπλήσια καταστήματα, παρετήρησα ὅτι οἱ νέοι, ἀναγκαζόμενοι πάντοτε νὰ ἐξασκῶνται εἰς τὴν ρηπτικὴν καὶ ὑποδηματοποιίαν, ἦσαν πελιδοὶ καὶ φιλάσθενοι, τὰ δὲ πρόσωπά των ἐστεροῦντο ἐκφράσεως. Ἐνταῦθα τούναντιον εὗρισκον πρόσωπα ἰλαρὰ καὶ ὑγιᾶ, ἐπέισθη δ' ἔτι μᾶλλον ὅτι αἱ ἀγροτικαὶ ἀσχολίαι ἀρμόζουσιν εἰς νεανίας, μᾶλλον ἢ οἰαδὴποτε ἄλλη ἐργασία.

Ἐν Hardwick Court εἰς μόνον μεγαλοκτηματίας ἐδημιούργησεν ὅ, τι βαθμηδὸν ἐπιχειροῦσιν οἱ εὐεργετικοὶ σύλλογοι. Συνεχάρην τῷ Baker ἐπὶ τῇ εὐτυχεῖ ἐκβάσει τοῦ δεκαετοῦς αὐτοῦ ἰδρύματος Μοὶ ἀπήντησεν, ὅτι ὁ μὴ ἔχων τὸ θάρρος νὰ ἰδῇ ναυαγοῦσαν ἐπιχείρησιν κοινωφελῆ, οὐδέποτε ὀφείλει νὰ ἐπιχειρήσῃ τι. Προδίδει χαρὰ κατὰ τὴν ἀσθένειαν ὁ ἐπιθυμῶν νὰ βλέπῃ πᾶσαν ἑαυτοῦ ἐπιχείρησιν εὐδοκίμοῦσαν. Αἱ ἀπαρχαὶ τῆς ἡμετέρας ἐπιχειρήσεως, προσέθηκε, παρῆγον μικρὰς τὰς ἐπιτίδας.

Ἐἶχον ἤδη γίνῃ διάφοροι ἀπόπειραι, ὅτε ὁ Ἐδουάρδος Βρετόν, πλοίαρχος τοῦ Β. ναυτικοῦ ἐν ἀποστρατεῖᾳ, ὅπως συγκεκμημένος ἐκ τῆς θλιβερᾶς θέσεως τῶν παραμελημένων καὶ κακοποιῶν τῶν προστασιῶν τοῦ Λονδίνου παιδίων, ἀπεφάσισε νὰ θεραπεύσῃ τὸ κακόν. Τῇ συνδρομῇ ἐμπόρου τινὸς ἰδρύσε μικρὸν σχολεῖον ἐν Bow τῆς ἐπαρχίας Essex. Πλούσιός τις μεσίτης Ἰουδαῖος, ὁ Δαβὶδ Haes καὶ ἄλλοι προσήνεγον μετὰ ταῦτα μεγάλας συνδρομὰς, ὥστε κατὰ τὸ ἔτος 1833 τὸ κατὰστημα ἐξετάθη καὶ μετετέθη εἰς Λονδίνον.

Κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἡ δεσποινὴς Murry, ἀνεψιὰ τοῦ δουκὸς τοῦ Athol, ἀκούσασα νὰ γίνῃται λόγος περὶ τοῦ καταστήματος τούτου, παρέσχε μεγάλας συνδρομὰς. Αὕτη ἡ ἰδία ἱδρύσεν ἐπανορθωτικὸν σχολεῖον προωρισμένον

διὰ γυναῖκας, τὸ ἄσυλον Vittoria, τότε δὲ πρῶτον ἢ βασίλισσα ἐπέτρεψε νὰ δοθῇ τὸ ὄνομά της εἰς κατὰστημα τοιοῦτον, καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου πρῶτοι νόμοι ἐξεδόθησαν ἐπὶ τῆς βασιλείας τῆς βασιλίσσης Βικτωρίας.

Τὸ κατὰστημα τοῦ Brenton προήχθη, ἀλλὰ διετήρησε πάντοτε τὴν ἀρχικὴν αὐτοῦ ἀπλότητα. Ἐν τούτοις αἱ δυσκολίαι δὲν ἔλλειπον. Ὅταν παρέστη ἡ ἀνάγκη τῆς εὐρέσεως ἐργασίας, πάντες ἀπεποιήθησαν νὰ προσλάβωσιν ἄτομα, ἅπερ ἐξήρχοντο ἐξ ἐπανορθωτικοῦ καταστήματος. Ὁ Brenton ἐσκέφθη νὰ πέμψῃ τοὺς εἰς τὰς ἀποικίας, ἐνθα ὑπῆρχεν ἔλλειψις ἐργατῶν, καὶ ἐξέλεξε τὸ Εὐέλπι Ἀκρωτήριον. Ἐκεῖ συνεκροτήθη συμβούλιον ἐκ πλουσίων, ὅπερ ὑπεχρεοῦτο νὰ δέχεται τοὺς παῖδας, καὶ ἐὰν δὲν ἀπατῶμαι, νὰ υποβάλλῃ αὐτοὺς εἰς ἐπταετὴ μαθητεῖαν, νὰ προνοῇ περὶ τῆς ἐκπαίδευσέως αὐτῶν, καταβάλλῃ δὲ μηνιαῖόν τι ποσόν, οὗ μέρος κατετίθετο ἐπὶ τόκῳ ὑπὲρ αὐτῶν τῶν παιδίων, μέρος δὲ διετίθετο ὑπὲρ τῆς πληρωμῆς τῶν ὀδοπορικῶν ἐξόδων. Δέκα λίραι στερλίνοι ἐδίδοντο εἰς τοὺς παῖδας, ὅταν οὗτοι ἀνεχώρουν τοῦ καταστήματος, ἐν δὲ τῷ Εὐέλπιδι Ἀκρωτηρίῳ, διὰ τοῦ οὐχὶ ἀσημάντου τούτου ποσοῦ ἠδύνατο τις νὰ προσκτισῆται ἰκανὴν περιουσίαν. Κατ' ἀρχὰς τὰ πάντα ἔβαινον καλῶς. Ὅσημέραι ἠύξανον αἱ αἰτήσεις περὶ ἀποστολῆς νεανιῶν εἰς τὸ Ἀκρωτήριον.

Ἄτυχῶς, ἴνα ἀνταποκριθῶσιν εἰς τὴν πληθὺν τῶν τοιοῦτων αἰτήσεων, δὲν ἐπέστησαν ἀρκούσαν προσοχὴν περὶ τὴν ἐκλογὴν τῶν προσώπων. Κατὰ δὲ τὸ 1873 διεδόθη φήμη ὅτι νεανιῶν τινῶν ἡ διαγωγή ἦτο κακὴ, καὶ ὅτι ἄλλοι δὲν ἐτύγχανον τῆς δεούσης περιποιήσεως. Ἡ Κυβέρνησις ἀπέστειλε κληρικὸν Ἀγγλόν εἰς τὰς ἀποικίας, ὅπως πληροφορήσῃ αὐτὴν περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ ἐν λόγῳ καταστήματος.

Ἀλλὰ πρὶν ἢ φθάσῃ ἡ εἰλικρινὴς τούτου ἔκθεσις, τσαῦτα ἐλέχθησαν καὶ ἠκούσθησαν, ὥστε ἤδη τὸ κατὰστημα ἐφάνη μᾶλλον ἐμπόρων Ἑβραίων ἀπεχθὲς σωματεμπόριον. Πανικὸς φόβος ἐκυρίευσεν τοὺς γονεῖς ὅσοι εἶχον πέμψῃ τὰ τέκνα αὐτῶν ἐκεῖσε, ἔντρομοι οὗτοι ἀνεζήτουν αὐτὰ, ἐπειδὴ δὲ ἀδύνατος ἦτο ἢ ἐκ τοῦ Εὐέλπιδος Ἀκρωτηρίου ἐπάνοδος, μέγας σάλος ἐν βραχεῖ ἐπῆλθε.

Ἐπανειλημμένως ὁ ὄχλος ὤρμησε κατὰ τοῦ ἐν Λονδίῳ καταστήματος, ὅπερ ἔσωσεν ὡς ἐκ θαύματος ἐκ βεβαίας καταστροφῆς νεανίας, ὅστις διασχίσας τὰ πλήθη μετ' ἀπαρδειγματίστου θάρρους, εἶπε μεγαλοφῶνως ὅτι ἀνελάμβανε μόνος τὴν μέχρις ἐσχάτων ὑπεράσπισιν τοῦ καταστήματος, διότι αὐτὸς ἐκεῖνος εἶχεν ἐκπαιδευθῆ ἐν αὐτῷ, καὶ διότι ἐὰν ἐκ δυστρόπου ἐγένετο τίμιος ἄνθρωπος, ὀφείλε τούτο πρὸς τὸ

κατάστημα τούτο, ἔνθα εἶχε μάθη νὰ ζῆ ἐντίμως διὰ τῆς ἐργασίας του.

Ἐπὶ τέλους ἐφθασαν ἐκ τῶν ἀποικιῶν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν αἱ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἐκθέσεις, καθ' ἃς οἱ παῖδες κάλλιστα διητῶντο. Ἄλλ' ἐν τούτοις ὁ ἀτυχῆς Brenton ἀπέθανεν ἐκ θλίψεως. Ὅσοι γονεῖς μετὰ τοσαύτης ἐπιμονῆς ἀπήτησαν τῶν τέκνων αὐτῶν τὴν ἐπάνοδον, πρόθυμοι ἦδη ἐκηρύσσοντο νὰ πέμψωσιν ἄλλα. Ἄλλ' ἤδη τὰ πάντα ἦσαν κατεστραμμένα. Αἱ ἐτήσιοι συνεισφοραὶ εἶχον καύση. Ὁ ἀτυχῆς Haes, ὁ τοσαύτας ὑποστάς θυσίας ὑπὲρ τῆς προαγωγῆς τοῦ καταστήματος, ἐγένετο τὸ ἀντικείμενον τῶν ἄρῶν τοῦ λαοῦ, λέγοντος ὅτι ἐκεῖνος ἦτον ὁ ἐμπορευθεὶς τὰ πτωχὰ ταῦτα παιδία. Ἡ οἰκογένεια αὐτοῦ ἔφυγε νυκτὸς εἰς Brighton. Αὐτὸς ἔμεινε μόνος ἐν Λονδίῳ χάριν ἰδίων ὑποθέσεων, ἀλλ' ἡ Ἀστυνομία, ἥτις ἐγίνωσκε τὸν κίνδυνον ὃν διέτρεχεν, ἐπηγρύπνει εἰς τὴν ἀσφάλειάν του. Τὰ ἐπανορθωτικὰ τῶν ἀρρένων καὶ θηλέων καταστήματα δὲν ὑπῆρχον πλέον.

Ἄφωνοι ἠκολουθήσαμεν τὸν δρόμον ἡμῶν. Ὁ λοχαγὸς Brenton, ὁ κλέπτης γενόμενος τίμιος καὶ πρόθυμος νὰ ὑπερασπισθῆ σχολεῖον ἐπανορθωτικόν, ἡ ἱστορία τοῦ Ἑβραίου Haes, διηγουμένη ὑπὸ αὐστηροῦ θιασώτου τοῦ ἀγγλικανοῦ θρησκευματος, μὲ εἶχον βαθέως συγκινήσει. Μετὰ τὰ προηγούμενα δὲ ταῦτα ἐνόμισα ὅτι ἡ ἴδρυσις νέου ἐπανορθωτικοῦ οἴκου ἠδύνατο νὰ ᾗ ἔργον ἐξ Ἰσοῦ ἡρωϊκόν, καὶ τὴν γνώμην ταύτην ἀνεκοίνωσα πρὸς τὸν Baker.

—Μολοντί, ἀπεκρίθη μοι οὗτος, ἔγραψαν τὸ ἐμὸν ὄνομα ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἰδρύσεως τῆς Hardwick Court Refectory, ἡ ἀξία μου εἶναι πολλῶ ἐλάσσων ἢ ὅσον γενικῶς πιστεύεται. Ἡ πρώτη ἐμπνευσις προῆλθέ μοι ἐκ τινος γυναικός. Ἐγνώρισα ἐν Λονδίῳ τὴν δεσποινίδα Murry, ὅποτε συνέβησαν τὰ λυπηρὰ ἐπεισόδια ἅτινα ἐπήνεγκον τὸν θάνατον τοῦ Brenton, εἰς ἐκείνην δὲ ὀφείλεται ἡ πρώτη τιμὴ τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης.

Ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἐσκεπτόμην περὶ ἰδρύσεως νέου ἐπανορθωτικοῦ σχολείου, ἀλλ' οὐδένα εὖρον συμπράκτορα. Τέλος τῷ 1850 ἐγνώρισα νέον τινα, ὅστις μὲ ὤθησεν εἰς τοῦτο. Ὁ Γεώργιος Bengough ἠρώτησέ με ἡμέραν τινα διατι δὲν ἀνελάμβανον μόνους τὴν ἴδρυσιν καταστήματος, ὅπερ τοσοῦτον ἐπόθουν. Τῷ ἀπεκρίθην ὅτι τοιαύτη ἐπιχειρήσις ἀπῆτει ἄνδρα δυνάμενον ν' ἀφιερῶσιν εἰς αὐτὴν χρόνον τε, ψυχὴν τε καὶ σῶμα, καὶ ὅτι ἐγὼ δὲν ἠδύναμην νὰ θέσω ἐκποδῶν πάντα τὰ ἐμὰ καθήκοντα χάριν τοιαύτης ἰδέας. Πόσον ἐξεπλάγην ὅτε ὁ νεκρὸς γαιοκτήμων, ὅστις ἄρτι εἶχε κληρονομήσει εἰσόδημα ἐτήσιον 10,000 ἀγγλικῶν λιρῶν, εἶπέ μοι ὅτι, καίπερ νέος τὴν ἡλικίαν, προθύμως οὐχ

ἤττον ἤθελεν ἀναλάβῃ τὸ ἔργον, ἐὰν ἀνὴρ πεπειραμένος ὡς ἐμὲ, ὑπέσχετο νὰ τὸν συνδράμῃ! Ἀπεδέχθην. Κατὰ τὴν ἐπέτειον τῶν γενεθλίων του, (ἦτο δὲ τότε εἴκοσι τεσσαρῶν ἐτῶν), ἔλαβε τοὺς πρώτους μαθητὰς τοῦ νέου ἐπανορθωτικοῦ καταστήματος, τρεῖς ἀχρῆσις παῖδας! Ὁ Bengough ἑσπερεῖτο τῆς δεούσης ἐμπειρίας εἰς τὸ χειραγωγεῖν παρημελημένους παῖδας, ἡ δὲ μέθοδος αὐτοῦ δὲν ἦτο πάντοτε ἡ καταλληλοτέρα, ἀλλ' εἶχε τὸ ἀνεκτίμητον ὄφρον ὅτι δὲν ἐσκέπτετο ποτὲ περὶ ἑαυτοῦ, ὡς αἰεὶ ἐποίει θυσίας χάριν τῶν ἄλλων. Ἐπραττε τὸ καλὸν ἀδιαφορῶν περὶ τοῦ τίς ὁ ἐκ τούτου ἐπαινούμενος. Ἠρχίσαμεν διὰ τῶν τριῶν ἐκ Λονδίνου κλεπτῶν, καὶ παρελάβομεν ἄλλους ἐξ Eheltenham.

Κατ' ἀρχὰς ὁ Γεώργιος Bengough ἐζῆ καὶ εἰργάζετο μετ' ἐμοῦ. Ἀκολουθῶς μετέφησεν εἰς τὸ κατάστημα, ἔνθα ἐδίδασκεν ὀλόκληρον διετίαν. Ἀφ' οὗ δὲ διοργάνωσε καλῶς τὰ πάντα, ἀνέθηκεν εἰς ἐμὲ τὴν διεύθυνσιν, καὶ ἀσθενὴς ὡς ἦτο, ἀνεχώρησεν εἰς Φλωρεντίαν. Ἡ νόσος αὐτοῦ εἶναι ἀνίατος, ἀπὸ στιγμῆς δὲ εἰς στιγμὴν ἀναμένω τοῦ θανάτου αὐτοῦ τὴν εἰδήσιν. Ἦδη ἐνοήσατε βεβαίως τὸν λόγον οὗ ἕνεκα λυποῦμαι, ὡς αἰεὶ μοι ἀποδίδεται ὅλος ὁ ἔπαινος ἐπὶ τοῖς γενομένοις. Γνωρίζετε ἄλλον εὐπατρίδην, μετὰ ἐτησίου εἰσοδήματος δέκα χιλιάδων λιρῶν, ὅστις ἤθελεν εἰσθαι διατεθειμένος νὰ κοιμηθῆ ἐπὶ δύο κατὰ συνέχειαν ἔτη μετὰ παιδῶν ἡμελημένης ἀνατροφῆς, καὶ νὰ μεταδώσῃ αὐτοῖς τὴν σοφειῶν ἐκπαίδευσιν; Ἐν τούτοις τοῦ Bengough τὸ ἔργον ἔτυχε τῆς δεούσης ἀνταμοιβῆς. Ἄλλοτε μόνη ἡ Eheltenham παρεῖγε κλέπτας ἰσαριθμούς πρὸς ἅπαντας ὁμοῦ τοὺς τῆς ὅλης ἐπαρχίας. Κατὰ τὸ 1852 ἐφυλακίσθησαν μόνον τεσσαράκοντα πέντε, τέσσαρα ἔτη μετὰ ταῦτα τριάκοντα πέντε, καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1857 μόνον δέκα τέσσαρες.

Κατὰ τὴν τελευταίαν πενταετίαν ἐπανορθωτικοὶ οἴκοι ἰδρύθησαν ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἀγγλίαν, τὸ δὲ ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν ὅτι αἱ κατὰ νεαρῶν ἐγκληματιῶν δίκαι ἐλαττοῦνται ἐτησίως κατὰ ἐξ χιλιάδας.

III

Περὶ τὴν πέμπτην ὥραν εἰσῆλθομεν εἰς τὴν βιβλιοθήκην, ἔνθα ἐδίδετο τὸ τέτον. Εὖρον ἐκεῖσε πάντας τοὺς λοιποὺς ξένους, δώδεκα τὸν ἀριθμόν. Ὅπόσον εὐφροσύνης ἀναπολῶ τῆς ἐσπερινῆς ἐκείνης ὥρας, ἥτις συνήνου ἅπαντας ἡμᾶς εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Hardwick Court. Δύο μεσότοιχοι τῆς αἰθούσης ταύτης, παρακειμένης τῷ ἐστιατορίῳ, ἐκαλύπτοντο ἀπὸ τοῦ ἐδάφους μέχρις ὀροφῆς ὑπὸ βιβλίων. Τοῦ τρίτου τοίχου τὸ μεταξὺ τῶν δύο παραθύρων κενόν, κατεῖχετο ὑπὸ ἄλλης βιβλιοθήκης μεστῆς βιβλίων. Ἐν δὲ τῷ τετάρτῳ εὕρισκετο ἡ θερμάστρα.

Ἡ πυρὰ ἔκαιε, θρανία δέ τινα ἦσαν πρὸ αὐτῆς τεθειμένα ἐν ἡμικυκλίῳ. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς αἰθούσης ἔκειτο μεγάλη τράπεζα, ἐπὶ ταύτης δὲ μεγάλη λυχνία ἐφώτιζε βιβλία καὶ νέας ἐφημερίδας.

Τὰς γωνίας κατεῖχον τράπεζια μετὰ πλουσίων συλλογῶν σπανιωτάτων σινικῶν ἀγγείων. Κυρίαί καὶ Κύριοι, ἔνθεν κἀκείθεν ἐπὶ θρανίων καθήμενοι, ὠμίλου, ἠεροῶντο, ζωηροί, ἰλαροί, εὐχαριστημένοι ἐκ τῆς ἐγκαρδίου καὶ ἀγνῆς ταύτης φιλοξενίας.

Ἐπὶ τῶν μερῶν τοῦ τοίχου ἄπερ δὲν ἐκάλυπτον βιβλία, ἦσαν ἀνηρτημένοι μεγάλοι οἰκογενειακοὶ εἰκόνας, μετὰ τῶν ὁποίων διεκρίνετο μεγαλοπρεπῆς τοιαύτη, παρισῶσα τὸν οἰκοδεσπότην. Ἐν ᾧ παρετήρουν τὴν εἰκόνα ταύτην, ἡ οἰκοδέσποινα μὲ εἰδοποίησεν ὅτι αἱ Κυρίαὶ ἅπασαι ἤδη εἶχον ἀποσυρῆθαι, καὶ ὅτι ἴσως ἦτο καιρὸς νὰ ἐτοιμασθῶμεν διὰ τὸ γεῦμα. Πρὸ τινων ἐτῶν, μοι ἔλεγεν, ἐπεκράτει τὸ ἔθος νὰ προσέρχονται αἱ Κυρίαὶ εἰς τὴν τράπεζαν μὲ γυμνοὺς ὤμους ὡσεὶ εἰς χορὸν, ἀλλ' ἤδη, ἐκτὸς σπανίων ἐξαιρέσεων, φέρομεν πάντοτε ἱμάτια κεκλεισμένα. Τί φρονοῦσιν οἱ ὑμέτεροι συμπολιταὶ περὶ τῆς συνηθείας ἡμῶν, τοῦ νὰ μεταβάλλωμεν ἱματισμὸν δασύς καθήμεθα εἰς τὴν τράπεζαν, καὶ ὅτε ἀκόμη εἴμεθα μόνον; Ἀπεκρίθη, ὅτι ὅπου συνείθιζον νὰ γευματίζωμεν ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἡμέρας, δὲν ἠδύναντο νὰ ὑπάρχωσι σταθεροὶ τοιοῦτου εἶδους κανόνες, καὶ ὅτι πρὸς τοῦτοις τὸ φράκον καὶ ὁ λευκὸς λαιμοδέτης ἦσαν ἀντικείμενα τόσον ἀντιπαθητικὰ πρὸς τὸ ἄρρεν φύλον, ὥστε μόνον ἐν ἀναποφεύκτοις περιστάσεσιν ἐγίνετο χρῆσις αὐτῶν.

Πιθανὸν οἱ ἐν Ἀγγλίᾳ εἰσὶ λίαν ἀπαιτητικοί, ὑπέλαβεν αὕτη, ἀλλὰ ταξειδεύουσα ἐν τῇ Δυτικῇ Εὐρώπῃ, εἶδον πόσον εἶναι εὐχάριστον νὰ ἔχη ἡ μορφωμένη κοινωνία ὠρισμένας συνηθείας. Ἐκαστος τότε γινώσκει τί τὸ πρακτέον, οὐδεμίαν δ' ἔχει ἀνάγκη νὰ συμβουλευθῆ τινὰ περὶ τοῦ πῶς πρέπει νὰ παρυσιασθῆ. Γινώσκω ὅτι πολλοὶ ξένοι χαρακτηρίζουσι τὴν ἡμετέραν συνηθειαν τοῦ ἀλλάσσειν ἔνδυμα εἰς τὸ γεῦμα σχολαστικὴν, ἀλλ' ἐγὼ νομίζω ὅτι ἡ στιγμή αὕτη τῆς προπαρασκευῆς εἰς τὰς συναθροίσεις, ἔστω καὶ οἰκογενειακὰς, συντελεῖ εἰς τὴν γενικὴν εὐδιαθεσίαν.

Εἶχον πάντοτε ἐπιδοκιμάση τοσοῦτον τὴν συνηθειαν ταύτην, καὶ τόσον ἀκατάλληλον θεωρήσῃ τὴν ὥραν τοῦ γεύματος κατὰ τὴν μεσημβρίαν, ὥστε ἐδικαίωσα αὐτὴν κατὰ πάντα, καὶ ἀναχωρῶν ὑπεσχέθημι αὐτῇ νὰ ἐφαρμώσω καὶ ἐγὼ ἀκριβῶς τὸ ἔθος τοῦτο.

Κατὰ τὴν ἐβδόμην καὶ ἡμίσειαν ὁ κώδων προσεκάλεσεν ἡμᾶς εἰς τὸ γεῦμα. Ἐν τῇ θύρᾳ τῆς αἰθούσης μὲ περιέμενεν ὁ οἰκοδεσπότης. Ἐλπίζω, εἰπέ μοι, ὅτι ἡ ὥρα ἐκείνη τῆς μοναξίας

δὲν σᾶς ἀφῆρσε παντελῶς τὴν καλὴν διάθεσιν. Εἴμεθα πάντες περὶεργοὶ νὰ ἴδωμεν ἐὰν Γερμανὸς καθηγητῆς ἔχει ὄρεξιν καὶ ὀδόντας καλοὺς ὡς τοὺς ἡμετέρους. Μὴ νομίσετε ὅμως ὅτι δύνασθε νὰ ἐκλεξήτε τὴν σύντροφόν σας εἰς τὴν τράπεζαν. Παρ' ἡμῖν δρίζουσι τοῦτο οἱ οἰκοδεσπῶται. Τὸ κατ' ἐμὲ ὀφείλω πάντοτε νὰ προσφέρω τὸν βραχίονα εἰς τὴν μάλλον μετὰ τῶν ἡμῶν διακεκριμένην Κυρίαν. Ἡ σύζυγός μου καὶ ὁ συνοδῶν αὐτὴν ἔρχονται πάντοτε τελευταῖοι κατὰ τὴν τάξιν, καὶ ἀποτελοῦσι τὸ τελευταῖον ζεῦγος τῆς συνοδίας, ἧτις προσέρχεται εἰς τὸ ἐστιατόριον. Ἐπειδὴ δὲ ἀπουσιάσατε κατὰ τὸ πρόγευμα, ἡ τιμωρία ὑμῶν ἔσται σήμερον νὰ συνοδεύσητε ὑμεῖς τελευταῖοι τὴν σύζυγόν μου.

^{Ἐπεται τὸ τέλος.}

A. M.

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΚΥΡΙΟΙ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΤΕΧΝΗΣ ΡΥΘΜΟΙ

ὑπὸ τὴν γενικωτέραν αὐτῆς σημασίαν ἡ λέξις *ῤυθμός*, ἐν τῇ θεωρίᾳ τῶν ἀποτελεσματικῶν καλουμένων τεχνῶν, ἀρχιτεκτονικῆς δηλ., πλαστικῆς καὶ γραφικῆς, οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ ἡ ἀποτύπωσις τοῦ καλοῦ ἐν τῇ τέχνῃ, καθ' οἷον δὴποτε τρόπον, πάντοτε βεβαίως ἐν χώρῳ, ἔνεκα τῆς φύσεως αὐτῶν τούτων τῶν τεχνῶν· μερικώτερον ὅμως, ῤυθμὸς ἐν τῇ ἀρχιτεκτονικῇ εἶνε ὠρισμένος τις τύπος, ὑφ' οὗ τὸ καλὸν ἐμφανίζεται παρὰ τινι λαῷ, σύμφωνα πρὸς τὸν χαρακτῆρα αὐτοῦ διαμορφούμενος, ἢ ἄλλως ὁ τρόπος τῆς ἐργασίας ἐν ᾗ κατ' ἔθνη ἢ κατὰ τεχνίτην ἐμφανίζεται, διὸ καὶ τὸ πάλαι τρόπος ἐκαλεῖτο ὁ ῤυθμός. ὑπὸ τοιοῦτους τινὰς τύπους ἐμφανίζονται πάντα τὰ τῆς τέχνης ταύτης προϊόντα, τύπους διαμορφωθέντας παρὰ ταῖς διαφορὰς φυλαῖς τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους κατὰ τὸν ἰδιάζοντα ἐκάστη χαρακτῆρα. Τούτων κυριώτατοι, ὑφ' οὓς ὅλα τὰ τῶν καλῶν χρόνων τῆς πατρίδος ἡμῶν μνημεῖα ἀπετυπώθησαν, εἶνε τρεῖς, καὶ περὶ τούτων καὶ μόνων ἐνταῦθα, ἐν βραχεί, ἔσται ἡμῖν ὁ λόγος.

Οἱ τρεῖς οὗτοι ῤυθμοὶ ἢ τρόποι ἐργασίας, διαστέλλονται κατὰ τε χρόνους καὶ χαρακτῆρα τῆς διαμορφώσεως αὐτοῦς φυλῆς, ἀναλόγως τοῦ ὁποίου καὶ διακοσμοῦνται, ἐν τῇ κατὰ περιόδους ἀναπτύξει αὐτῶν. Τούτων οἱ δύο φέρουσι τὰ ὀνόματα τῶν φυλῶν αἰτίνας ἀνέδειξαν αὐτοῦς, ὁ δὲ τρίτος τοῦ τοῦ ἐν ᾧ, ὡς λέγεται, ἐπενοήθη· οἱ Δωριεῖς δηλ. ἀνέπτυσαν τὸν *Δωρικὸν ῤυθμὸν* ἢ Δωρικὸν ἐργασίας τρόπον, οἱ Ἴωνες τὸν *Ἰωνικόν* καὶ ἐν Κορίνθῳ εὐρέθη ὁ *Κορινθιακός*. Μετὰ τὴν πτώσιν τῆς Ἑλλάδος καὶ ὀλίγῳ πρὸ αὐτῆς ἐσχηματίζετο ἐν Ἰταλίᾳ διὰ τῆς ἀπομιμήσεως τῶν ἐκεῖσε μετακομιζόμενων Ἑλληνικῶν τεχνουργημάτων, ἔτι δὲ καὶ διὰ τῆς μεταβάσεως τεχνιτῶν Ἑλλήνων, Ῥω-